

İnsan, Toplum, Bilim ve İlim Kavramlarına Yeni Bir Tanımsal ve İlişkisel Yaklaşım

Prof. Dr. NASİP DEMİRKUŞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi

nasip@hotmail.com

Özet: Bildiride: İnsan, Toplum, Bilim, İlim ve Zihinsel Düşünce Sistemleri kavramlarının bilimsel ve İslami doktrin açıdan tanımları yapılacaktır.

İnsan kavramının bedensel ve zihinsel araçlarının (İnsan, Akıl, Ruh, Zekâ, Yetenek ve Nefis) tanımları yapılacak ve bu tanımların birbiriyle ilişkisi açıklanacaktır. Toplum kavramının insana dayalı bilimsel, İslami tanımları, ortak paydaları ve bu tanımların birbiriyle ilişkisine açıklık getirilmeye çalışılacaktır. Bilimin; Bilim dalları ve matematik kavramlarının tanımı ve bunların ilişkisine dayalı bilime yönelik yeni bir tanım ileri sürülecektir. Bu tanıma göre bilim, bütün bilim dallarının matematiğe bölümünün toplamı şeklindedir. Başka bir ifadeyle bilim dallarının ayrı ayrı bilimin paylarını, matematiğin ise bilimin paydasını oluşturduğunu, bununla birlikte hepsinin toplamının bilimi oluşturduğunu ifade edebiliriz.

İlim kavramının İslami doktrin açıdan tanımı yapılacak, bilimsel tanımla ortak yönleri ve özgünlükleri hakkında bilgi verilecektir. Zihinsel düşünce sistemi betimlenerek bilimsel açıdan seküler düşünce sistemi ile İslami düşünce sisteminin benzer ve farklı yönler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Sonuç olarak, seküler ve İslami farklılıklarından dolayı insanların birbirini anlamada sıkıntı çektiğine, birbirlerine doğru empati duymadığına ve birbirlerinin davranışlarını neden doğru okumadıklarına dair bazı tespitlere yer verilip öneriler sunulmaya çalışılacaktır.

Sekülerizm'de İnsan ve Toplum: İnsan, taksonomik adıyla Homo sapiens (Latince "akıllı insan" veya "bilen insan"), primatlar takımının büyük insansı maymunlar familyasının Homo cinsinde bulunan tek canlı türü. Anatomik olarak 200.000 yıl önce Afrika'da ortaya çıkmış ve modern davranışlarına 50.000 yıl önce kavuşmuştur.

Dik duruşa, görece gelişmiş bir beyne, soyut düşünme yeteneğine, konuşma (dil kullanma) kabiliyetine sahiptir. Bu yetenekleri Dünya'daki diğer türlerden farklı olarak kullanım amacı geniş araç-gereç yapımına imkan sağlamıştır. Kendisinin farkında olması, rasyonelliği ve zekası gibi yüksek seviyede düşünmesini sağlayan özellikler insanı "insan" yapan nitelikler olarak sayılmaktadır (1)

Toplum: insanı etkileyen gerçek ilişkiler bütünüdür. Belli bir toprak üzerinde yaşamak, ortak bir politik iradeye bağlı olmak ve kültürün ortaklığının olması ile karakteristiktir. Birey kelimesinin zıttıdır. Toplum kelimesinin esas ifadesi insanların ihtiyacından doğmuştur. İnsan ırkı diğer türler gibi tek başına yaşayamaz. Bunun için insanlar bir araya gelerek toplumları oluştururlar

İslam'da İnsan Ve Toplum:

- İnsanı bir erkek ve bir dişiden yaratılmasıyla ilgili ayetler.
- İnsanüstüdür.
- İnsan Allah CC' hun halifesidir.
- insan Allah CC' hun emanetine (halifeliğe) talip oldu.
- İnsanın yeryüzüne dağılması.
- İnsanın davranışlarına göre dereceleri vardır.
- İnsan imtihan edilen bir yaratıktır.
- İnsan ibadet için yaratılmıştır.
- İnsan zorluklar içinde yaratılmıştır.
- İnsan nankör bir yaratıktır.
- Kendisini büyük gören insan, aslında acizdir.
- İnsan hırsına düşkündür.
- İnsan sabır ve tahammül açısından bakımından zayıftır -insanların birçoğu cehennemliktir.
- Yer ve göklerdeki her şey insan içindir.

İnsan: biyolojik, toplumsal, bedensel, zihinsel gücü ve kapasitesi itibarı ile yaşama tarzındaki tercihleriyle; ne kadar çok nefsiyle özdeşleşirse doğadaki yaratıklarla uyumsuz ve zararlı; tam tersine akli tercihleriyle doğaya uyumlu ve yararlı bir yaratık olarak değer kazanır. İnsanda, ilkel (hayvani, nefساني), ileri (aklı) ve geçişken özellikler vardır.

Evrensel İnsan; Bu özelliklerinin tümünü etkili bir biçimde istedik yönde kullanabilen ve uygulayabilendir. Bu nedenle, insan tüm yaratıklara doğru empati duyuma özelliği potansiyeline sahiptir. Yanlış ve eksik tercihleriyle hayvanlardan daha aşkın konuma gelebilir(3).

Biyolojik Olarak İnsan: E küçük birimi, verimli bir erkek ve verimli bir dişiden oluşur. Zihinsel olarak ışık hızından daha hızlı düşünebilir (4) düşünceleriyle doğayı aşabilir. Zihinsel kapasite, bedensel ve davranışsal aşkınlıklarıyla en gelişmiş yaratıktır. Doğayı en etkili biçimden kullanır ve ondan etkilenir. Bu özellikleri itibarıyla insan, en güzel ve en kötü hasletleri de bünyesinde bulunduran bir yaratıktır.

İnsan ruhu, akli ve vicdani itibarıyla meleği olduğu için güzel ahlaklıdır.- Nefsi ve zekâsı itibarıyla hayvani olduğu için cahildir ve hayvani ahlaklıdır.- Tercihleri itibarıyla kendini yani gerçek kişiliğini gösterir ve tarif edendir.

Yaratık: Varlıklar ilim âleminde yaşamaya hak kazandıkları veya takdir edildikleri hayatı buldukları an yaratık (yaşayan varlık) olamaya hak kazanırlar. Değilse ilmin içinde varlık olarak hayat verilmeyi bekler. Özgün enerji hali veya doğa ve doğa ötesinde çeşitli enerji halleri şeklinde özgünlükleri ile temsil edilen kişiliklerdir. Yaratığın kişiliği, enerjinin ise halleri vardır.

-Allah (C.C) ilminde yaratılacak, yaratılmış ve yaratılan her şey varlık olarak vardır.-Ancak

bazı varlıkları zamanı gelince yaratık olarak takdir eder hayat verir. Yaratılan ya da hayat verilen bu varlıklara yaratık denir. -Yaratığın hem enerji döngü hali/halleri hem de kişiliği, enerjinin ise halleri vardır.

İslam'da Varlık: var olmaktan gelir. Aslında yokluk diye bir şey düşünmek yanlış ve iftiradır. Her şey Allah (C.C) ilminde varlık olarak vardır ancak bunların içinde dilediklerine yaşama hakkını vererek (yaratarak) yaratık olarak hayat buldurur. “Enerji yoktan var vardan yok edilmez enerjinin korunumu yasası” Allah (C.C) Nurundan ilmindeki varlıklara hayat vererek yaratır. Her şey Allah (C.C) ilminde varlık olarak vardır ancak hepsine her an yaratık olarak hayat vermemiştir. Sadece dilediklerine geçici hayat vermiştir. Bazılarına sonradan ebedi hayat vereceğini vaat etmiştir. Ebedi hayatın tarlası olan kâinattaki bazı yaratıkların yaydıkları ve ürettikleri enerji halleri ebedi yaratık olarak kişilik kazanıp geleceğe yol alırken bazıları yaratık hamuru olarak kalırken bazıları da olduğu gibi ait olduğu ilimdeki varlık hallerine dönerek Allah (C.C) icabetine amade bekleyeceklerdir.

-Her yaratık aynı zamanda bir varlıktır. Başka bir deyişle her varlık bir yaratık değildir. -Her yaratık eylemlidir. -Yaratılmayan varlıklar eylemsizdir yani enerji hamurunda kişilik kazanmamıştır.

Varlık ve Yaratık Kavramları Arasındaki İlişki Fark ve Özgünlükler: Varlık, her şeyin var olduğu ilim potansiyeli içinde anlam kazanan bir kavramdır. Ör. Bilgisayarda sonsuz sayıda animasyon ve çizim yapma ve sanal yaratık oluşturma potansiyeli vardır. Ancak çizim veya animasyon enerji sarf edilerek yapıldığı ya da yaratıldığı an sanal yaratık kimliğini kazanır. -Varlık potansiyeli, gücü ve tüm enerjinin karşılığı Allah (C.C) ilminde ve Nur (C.C) sıfatında vardır. -Varlık yaratıldığı an yaratık adını alır kazanır.

Bilim: bütün bilgi ve bilim dallarını içeren geniş bir kavramdır. Bilimin veri tabanı bilgi birimleridir. Biyoloji merkezli bilgi veri tabanı birimlerinin örüntüsünde biyoloji bilim dalı ortaya çıkar. Kimya merkezli bilgi veritabanı birimlerinin örüntüsünde Kimya bilim dalı ortaya çıkar... Vb tüm bilim dallarına bu mantık genellenebilir.

Bilimin Matematikle İlişkisi; Matematik; Yaratıkların, olguların, olayların, süreçlerin... Vb her şeyin yapısı ve aralarındaki ilişkilerin rakamlarla, sembollerle, formüllerle ve denklemlerle ifade eden önemli ve gerekli bilimsel bir disiplin ve bilim dalıdır. Bilim, bütün bilim dallarının matematiğe bölümünün toplamı şeklindedir. Başka bir ifadeyle bilim dallarının ayrı ayrı bilimin paylarını, matematiğin ise bilimin paydasını oluşturduğunu, bununla birlikte hepsinin toplamının bilimi oluşturduğunu ifade edebiliriz (14).-Bilim doğa kökenli canlı ve zeki yaratıklar tarafından; çevresini, eşyayı ve tüm yaratıkları tanıyış ve kullanım amaçlı bir ölümlü araçtır. -Bilim dünyevi ve zekâ ile daha yakın ilişkilidir.-Bilim yaratıklarla başlar büyük kıyametin kopuşu ile son bulur. -Bilim ilimin metriksindedir. Bilimin kökeni de ilimdir ve ölümlüdür.-Bilim ve ilim mürşit olamaz ancak araçlardır. Ör. Peygamberler, Peygamber Ahlakı Mürşididirler. Ünlü bilim uzmanları sahalarının mürşididirler.

HTML

PDF

21. YY'DA Matematik Biliminin Diğer Bilim Dallarıyla İlgisli Nasıl Olmalı?

Tam Bilim Dallarının Örgütleri: Fizik, Kimya, Biyoloji, Jeoloji...vb. (Bilim Dalların Pay Kümeleri)

Matematiğin Özgün Alt Bilim Dalları (Analiz, Cebir, Topoloji, Geometri...vb) Payda Kümeleri

Tam Bilimlerde Altın Sayılar, Kurallar ve Rakamlarla İlgisiz Nispet Hisset
Nasıl Matematik Ortak Payda Kümeli

Prof.Dr. Nasip DEMİRKUŞ 2009 VAN

İlim: içinde sonsuzluk, ezeliye, ebediyet, tüm bilim döngüleri, bilinen, bilinecek, bilinmeyecek ve var olması gereken; tüm zamanları, olayları, süreçleri, olguları, eylemleri, bilgileri, varlıkları, yaratıkları... Vb. her şeyi liyakatli, israfsız güçte ve konumlarda içeren bulunduran en büyük kavramdır.

-ilim tüm hakikatleri ve gerçekleri içerir, ezeli ve ebedidir. Bilim ise ölümlü, sonlu ve geçici gerçekleri içeren araçtır.

-Bilim ölümlü olduğu için bilimde mutlak gerçek yoktur, ilim ölümsüz olduğu için ilimde mutlak gerçekler (hakikatler) vardır.

-ilim ezeli, ebedi ve Baki olan Allah (C.C) Âlim Sıfatına tabiidir

-ilim hem dünyevi hem de uhrevidir, ölümsüzdür ve akıl ile daha yakın ilişkilidir.

İlim ve Bilimin Meyvesinin Sonucu(Bir Arada Değerlendirisi): ilimin insandaki meyvesi güzel ahlaktır. Bilimin insandaki meyvesi fen, teknoloji ve iletişimdir. Teknoloji ve fen ağacına güzel ahlak aşısı yeterince yapılmadıkça, teknoloji geliştikçe insanı daha da istenmedik kötü bir yaratık konumuna sürükleyeceğinden şüphe edilmemeli.

Sonuç ve Öneriler: İnsanlar; genetik (irisi), çevre, eğitim ve tercihlerinin ürünü olarak toplum içerisinde yer alırlar. İnsanlarda ki bu bedensel ve zihinsel oluşum, her fert ve toplumda özgünlük ve ortak paydaları yaratır. Buna dayalı olarak fert ve toplumlar arasındaki fark ve çeşitlilikler doğru iletişimde ve empati (duygudaşlık) duyuşta çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Bu sorunlara kavram ve düşünce yanılgılarının da dâhil olmasıyla iletişim sorunları daha da büyümektedir. Özellikle diller ve kültürler arasındaki kavramların eşleştirilmesi ve kavram yanılgılarının ortadan kalmasına ya da azalmasına yönelik çok az çalışma yapılmaktadır. Biliriz ki kavram yanılgıları, insanları düşünce ve eylem yanılgılarına yönlendirir. Bu da insanların arasında yanlış, eksik ya da istenmedik iletişimlerin ortaya çıkışına neden olur.

Her insanın düşünce yapısı ve mimarisi ona özgü bir düşünce sistemi gibidir. Bu yapıların (düşünce sistemlerinin) insanlar arasındaki özgünlükleri, farklılıkları ve ortak paydalarını doğru tanımak önemlidir. Bu konuda da çok az çalışma yapılmıştır. Tüm diller, kültürler, dinler ve düşünce sistemleriyle ilgili temel kavramların yeniden ve doğru tanımlanması ve tasarlanması gerekmektedir. Bundaki amaç; kavram, deyim ve düşünce yanılgısını en aza indirmektir. Tüm diller, kültürler, dinler ve düşünce sistemleriyle ilgili, gerçek ve doğru ortak paydalarına dayalı eğitim sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

İnsanlıkta ortak payda eğitimin amaç ve hedefleri, teknoloji ve bilime ilave olarak, insanlarda; namuslu, vicdanlı, dürüst, adil ve insafolu oluşu alışık tepki (refleks) haline getirmek olmalıdır. Bu durum insanlığın ola ki en büyük eksigidir. Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere geldim” diye Hz. Muhammed AS hadisi vardır.